

Nehemi citaaboo

Citaaboo fahamandiroo

Nehemi citaaboo woo mma denja Ezra citaaboo ga, cee jinaa i man'ti kala citaaboo folloku. Nehemi ka citaaboo woo kan ga maapoo goo hantum.

Nehemi man'ti kala sargari juwalkaa Ezra waa-too boro. Nehemi man'ti kala Artaserses, Pers kokoyoo goykaw beeri, kokoyoo n'a noo fondo a ma koy Žerizalem koyraa ra ka miseyan hanse. Kan a too no din, ba kan a mana kan boroyan se, boro booboyan yadda a ga k'a faaba ka Žerizalem cetaa hanse. A goo Ezra jeroo ga waatoo kan Ezra ga Irkoy ašariyaa tiiraa caw.

Citaaboo woo ga jamaa bine šendaa cebe ir se. A ga Irkoy booriyanoo nda nga hinnaroo nga jamaa se cebe ir se.

Nehemi citaaboo woo ga hin ka zamnandi kanje taaci:

- 1. Nehemi kaa ka Žerizalem koyraa guna (zamna 1na—2to).*
- 2. Koyraa cetaa cinayanoo (zamna 3to—7to).*
- 3. Ezra na Irkoy ašariyaa tiiraa caw jamaa se (zamna 8to—10to).*
- 4. Nehemi na jamaa cawandi k'i dan fondo henna ga (zamna 11to—13to).*

Nehemi duu Žerizalem koyraa alhabar

¹ *Hakaliya iz'aroo Nehemi šenney fillaa ti woo. Artaserses laamaa jiiri warankantoo (20to),*

Kislewu handoo ra, a gar kanj ay goo koyra kanj kuubandi nda cete ra kanj ti Sus.

² Agay armyey affoo kanj ti Hanani, nga nda boroyan hun Žuda gandaa ra ka kaa. Alyahuudey kanj mana buu tamtaraa ra, ay n'i hãa nda ngi alhabar, nda Žerizalem alhabar.

³ I nee ya ne: «Borey kanj mana buu tamtaraa ra kanjan goo ma huna gandaa zamnaroo ra kanj ti Žuda ra goo binemarayyan beeri ra nda kaynayan ra, kayriyan goo Žerizalem cetaa ra, i na nuune ka nga ganbey ton.»

Nehemi na Irkoy ŋaaray Alyahuudey se

⁴ Waatoo kanj ay maa ŋenney wey, ay goro ka hēe. Ay na jirbiyan tee ay binoo ga maray, ay ga meehaw, ay ga beenaa Koyoo ŋaaray.

⁵ Ay nee: «Ay g'a wiri ni ga, Abadantaa, n'ga beeri, hunburhaya ti ni, ni kanj ga amaana too, n'ga laadir borey se kanj ga baa ni, wey kanj ga ni yaamarey dii.

⁶ Ay ga ni suurandi, ma hanajer ya ne, ma lakkaɗan ya ne ka maa ŋaarayroo kanj ay g'a tee ma ne, agay, ni tamoo. Ay goo ma ŋaaray ni jine hō, cijin nda zaari, Izirayel borey se, ni tamey, ka Izirayel borey zunubey har kaaray, zunubey kanj ir n'i tee ma ne. Agay mo nda agay alaayaney, ir na zunubu tee.

⁷ Ir na goy futu-futu tee ma ne, ir mana hanga yaamarey, nda hantumey, nda hantumey kanj kayandi kanj n'n'i noo ni tamoo Musa se.

⁸ Ay g'a wiri ni ga, ma hongu šennoo kaŋ n'n'a noo Musa, ni tamoo se, ni nee: «Waati kaŋ war na fonda a naŋ, ay ga war say-say jamawey ra.

⁹ Amma nda war yee kate ay ga, nda war n'ay yaamarey dii, war n'i ka dira, woo ga, ba nda war ga mooru, war goo aduppa bon faa ga, ay ga war marga, ay ga kate war nongoo ra kaŋ ay n'a suuba k'ay maapoo gorandi a ra.»

¹⁰ Ni tamey no, ni jamaa kaŋ n'n'a feeri nda ni hini beeroo nda ni kabe gaabantaa.

¹¹ Ay Koyoo, ay g'a wiri ni ga, ma haŋajer agay, ni tamoo ŋaarayroo se nda ni tamey kaŋ ga baa ŋi ma hunbur ni maapoo ŋaarayroo se. Ay noo hō ya hayaa tee kaŋ agay, ni tamoo ga baa y'a tee, daŋ aroo woo binoo ra a ma tamalla ya ne.»

Alwaatoo woo gar kaŋ ay si huga nda kala kokoyoo haŋhayey.

2

Pers kokoyoo na Nehemi noo fondo a ma koy Žerizalem

¹ Kokoyoo Artaserses laamaa jiiri warankantoo (20to), Nisaŋ handoo ra, alaneb hari mooraa goo kokoyoo jinoo ra, ay na alaneb haroo zaa k'a noo a se. Agay ndumoo mana bay ka huru cere ra a jine ka too hanoo woo.

² Kokoyoo nee ya ne: «Macin se ni ndumoo si feeri, ka gar n'si wirci? Kala binemarayyan no.» Ay hanse ka hunbur,

³ ay na kokoyoo zaabi ka nee: «Yala kokoyoo ma duu aloomur! Macin se agay ndumoo si huru

cere ra, ka gar koyraa kan ra ay baabey saarawey goo kayri, nuune na ganbey diinandi?»

⁴ Kokoyoo nee ya ne: «Sohõ, macin no n'ga baa?» Ay na beenaa Koyoo ñaaray.

⁵ Woo banda ga, ay na kokoyoo zaabi ka nee: «Nda a tee kokoyoo se, nda agay, ni tamoo duu ni do alhormo, ay sanba ya koy Žuda gandaa ra, koyraa kan ra ay baabey saarawey goo, hala y'a cin taaga.»

⁶ Kokoyoo kan jeroo ga kokoy woyoo goo ma goro nee ya ne: «Waati marje no n'g'a tee ni diraa ra? Waati foo no n'ga willi kate?» A kan kokoyoo se nga m'ay nan ya koy, ay ga waatoo har a se kan ay g'a tee.

⁷ Woo banda ga, ay nee kokoyoo se: «Nda a tee kokoyoo se, ay ma duu batagayan Efrat isaa waynakanay here kaboo gofornerey se hala i m'ay nan ya bisa ka koy Žuda.

⁸ Ya duu bataga kokoyoo hawsaa lakkalkaa kan ti Asaf se hala a m'ay noo bundu wongu hugoo ganbey se, hugoo jeroo ga, nda koyraa cetaa se, nda hugoo kan ra ay ga koy.» Kokoyoo n'a tee ya ne, zama ay Koyoo albarkaa goo ay ga.

⁹ Ay koy Efrat isaa waynakanay here kaboo gofornerey do, ay n'i noo kokoyoo batagawey. Woo gar, kokoyoo nka wongu-ize jineboroyan nda bari kaarukawyan dan ay bande.

¹⁰ Waatoo kan Horon bora Sanbalat, nda Amon borey goykaa Tobiya maa šennoo, i hanse ka dor kan boro ma kaa Izirayel borey gomnoo se.

Nehemi koy cetaa takaa lawre

¹¹ Ay too Žerizalem, ay na jirbi hinza tee no din.

¹² Woo banda ga, ay tun cijinoo ra, agay nda aruyan bila nda ay ma haya kul har borey se hayaa ra kan ay Koyoo n'a dan ay binoo ra y'a tee Žerizalem se. Adabba tana sii ay bande nda man'ti woo kan ga ay ga kaaru.

¹³ Cijinoo ra, ay fatta nda koyraa minoo kan se i ga nee Gooroo minoo, ka koy Dragonoo haroo tenje, ka koy koyraa minoo kan se i ga nee Birjoo minoo here ka Žerizalem cetewey lawre kan ra kayriyan goo nda nga ganbey kan nuune n'i diinandi.

¹⁴ Ay bisa nda koyraa minoo kan se i ga nee Harey minoo here nda kokoyoo bangoo here, amma kaarumaa kan bon ay goo mana duu bisadoo.

¹⁵ Cijin here ay žigi ka koy gooroo here ka cetaa lawre. Woo banda ga, ay ga huru nda koyraa minoo kan se i ga nee Gooroo minoo jina, ay yee ka willi.

¹⁶ Alkaaley si bay nongu kan ra ay koy, i si bay haya kan no ay goo m'a tee. Hala sohõ ya na haya kul har Alyahuudey se, ya na haya har sargari juwalkey se, ya n'a har borciney se, ya n'a har alkaaley se, ya n'a har borey cindey se kan ga kaa ka huga nda goyey.

¹⁷ Ay nee i se: «War ga dii bonaa kan ra ir goo. Žerizalem tee gaa žeena, nuune na ganbey diinandi. Wa kaa, ir ma Žerizalem cetaa cin koyne, nga ra haawi ga hun ir ga.»

¹⁸ Ay na takaa har i se kan nda ay Koyoo albarkaa goo ay bande, nda šenney kan kokoyoo

n'i har ya ne. I nee: «Ir ma tun ka cina!» I na bine tee ka goy hennaa woo tee.

¹⁹ Waatoo kan Horon bora Sanbalat, nda Amon bora Tobiya kan ti goykaw, nda Laaraboo Gešem maa šennoo, i n'ir fude, i n'ir dondaceray. I nee: «Macin no war ga tee ne ra? Kokoyoo ga war ga ture wala?»

²⁰ Ay n'i zaabi ka nee: «Beenaa Koyoo hunday no m'ir goyoo boryandi. Ir, nga tamey, ir ma tun ka cina, amma war, war sii nda baa Žerizalem, war sii nda hini Žerizalem, war maapey si ciyandi Žerizalem.»

3

Alyahuudey na Žerizalem cetaa cin taaga

¹ Sargari juwalkey jineboraa Elyašib nda nga arma sargari juwalkey šintin ka koyraa mipoo kan se i ga nee Feejey huru mipoo cin taaga. I n'a dan jere ga Irkoy se ka ganbey carawey dan. I n'a dan jere ga Irkoy se, k'a dii za soorohugu kukoo kan se i ga nee Boro Zangu (100) soorohugu kukoo do hala soorohugu kukoo do kan se i ga nee Hananeyel soorohugu kukoo.

² Nga jeroo ga, Žeriko arey cina. Nga jeroo ga, Imri iz'aroo Zakur mo cina.

³ Sena iz'arey na koyraa mipoo kan se i ga nee Hamiisawey huru mipoo cin. I n'a daabandi nda bunduyan, ka nga ganboo carawey, nda bundey kan g'a daabu kufaley dan a ga.

⁴ Ngi jerey ga, Hakos iz'aroo Uri, nga iz'aroo Meremot ga goy. Ngi jerey ga, Mešezabel iz'aroo

Berekiya, nga iz'aroo Mešulam ga goy. Ngi jerey ga, Bana iz'aroo Sadok ga goy.

⁵ Ngi jerey ga, Tekowa borey ga goy, amma ngi boro kayantey mana yadda ka bonɗum goyoo jineborey se.

⁶ Paseya iz'aroo Yoyada, nda Besodiya iz'aroo Mešulam na koyraa miɗoo kaɗ se i ga nee Yešana huru miɗoo hanse. I n'a daabandi ka nga ganboo carawey, nda bundey kaɗ g'a daabu kufaley daɗ a ga.

⁷ Ngi jerey ga, Gabawoɗ boraa Melatiya, nda Meronot boraa Yadoɗ nda Gabawoɗ nda Mispa arey ga goy ka Efrat isaa waynakaɗay here kaboo goforneroo hugoo cin.

⁸ Ngi jerey ga, Haraya iz'aroo Uziyel kaɗ goo wurakarkey ra ga goy. Nga jeroo ga, Hananiya kaɗ goo jii hew kaana hansekey ra ga goy. I na Žerizalem hanse hala cete tefaa do.

⁹ Ngi jerey ga, Hur iz'aroo Refaya kaɗ ti Žerizalem laamaa jere foo bonkoynoo ga goy.

¹⁰ Nga jeroo ga, Harumaf iz'aroo Yedaya ga goy nga hugoo tenje. Nga jeroo ga, Hašabneya iz'aroo Hatuš ga goy.

¹¹ Harim iz'aroo Malkiya nda Pahat-Mowab iz'aroo Hašub na cetaa nongu tana hanse nda soorohugu kukoo kaɗ se i ga nee Alforoney soorohugu kukoo.

¹² Ngi jerey ga, Ha-Loheš iz'aroo Šalum kaɗ ti Žerizalem laamaa jere faa bonkoynoo, nga nda nga ize woyey ga goy.

¹³ Hanun nda Zanowa gorokey na koyraa miɗoo kaɗ se i ga nee Gooroo miɗoo hanse. I n'a

cin taaga ka nga ganboo carawey, nda bundey kan g'a daabu kufaley dan a ga. Ka tonton, i na kabedaaru mee zenber foo (1.000) cin cetaa ra ka koy hala koyraa mijoo kan se i ga nee Birjoo mijoo do.

¹⁴ Rekab iz'aroo Malkiya kan ti Bet-Kerem koyraa laamaa bonkoynoo na Birjoo mijoo hanse. A n'a cin ka nga ganboo carawey, nda bundey kan g'a daabu kufaley dan a ga.

¹⁵ Kol-Hoze iz'aroo Šalum kan ti Mispa koyraa laamaa bonkoynoo na koyraa mijoo kan se i ga nee Hari Hundogoo mijoo hanse. A n'a cin taaga, a n'a gum ka nga ganboo carawey, nda bundey kan g'a daabu kufaley dan a ga. A yee koyne ka cetaa cin kan goo Silowe haroo jeroo kan goo kokoyoo saddinaa nda tintimey game kan ga zunbu ka hun Dawda koyraa ra.

¹⁶ Nga dumaa ga, Azbuk iz'aroo Nehemi kan ti Bet-Sur koyraa laamaa jere faa bonkoynoo ga goy hala Dawda saarawey tenje ka koy hala bangoo kan teendi nda kabe do, ka koy hala wongaarey hugoo do.

¹⁷ Nga dumaa ga, Lewi borey ga goy, Bani iz'aroo Rehum. Nga jeroo ga, Hašabiya kan ti Kela koyraa laamaa jere faa bonkoynoo ga goy nga laamaa se.

¹⁸ Nga dumaa ga, ngi armey Henadad iz'aroo Binuwi kan ti Kela koyraa jere faa bonkoynoo ga goy.

¹⁹ Nga jeroo ga, Yešuwa iz'aroo Ezer kan ti Mispa bonkoynoo na nongu tana hanse kan ga žigi ka koy wongu jinawey do, nongoo no kan ra cetaa ga kanje tee.

²⁰ Nga dumaa ga, Zabay iz'aroo Baruk gaa-bandi ka nongu tana hanse, k'a dii za kanjoo ga hala sargari juwalkey jineboraa Elyašib hugoo mijoo ga.

²¹ Nga dumaa ga, Hakos iz'aroo Uri, nga iz'aroo Meremot na nongu tana hanse, k'a dii za Elyašib hugoo mijoo do hala Elyašib hugoo se banda.

²² Nga dumaa ga, sargari juwalkey kan goo koyraa laamaa ra ga goy.

²³ Ngi dumaa ga, Benžamen nda Hašub ga goy ngi hugoo tenje. Ngi dumaa ga, Ananiya iz'aroo Maseya, nga iz'aroo Azariya ga goy nga hugoo jeroo ga.

²⁴ Nga dumaa ga, Henadad iz'aroo Binuwi na nongu tana hanse, k'a dii za Azariya hugoo kanjoo ga hala nongoo kan ra cetaa ka kanje tee.

²⁵ Uzay iz'aroo Palal ga goy hugoo kanjoo tenje nda soorohugu kukoo kan goo kokoy hugoo jine, lakkalkey hugoo jere. Nga dumaa ga, Paroš iz'aroo Pedaya.

²⁶ Irkoy hugoo goykey kan goo fargandoo ra kan ga jer kan maapoo ti Ofel ga goy hala koyraa mijoo kan se i ga nee Harey mijoo tenje waynahunay here nda soorohugu kukoo kan ga jer do.

²⁷ Nga dumaa ga, Tekowa borey na nongu tana hanse, k'a dii za soorohugu kukoo kan ga jer tenje ka koy hala Ofel cetaa do.

²⁸ Koyraa mijoo kan se i ga nee Baryey huru mijoo se beene, sargari juwalkey affoo kul ga goy nga hugoo mijoo ga.

²⁹ Ngi dumaa ga, Imer iz'aroo Sadok ga goy

nga hugoo tenje ga. Nga dumaa ga, Šekaniya iz'aroo Šemaya kan ti koyraa minoo kan se i ga nee Waynahunay here minoo lakkalkaa ga goy.

³⁰ Nga dumaa ga, Šelemiya iz'aroo Hananiya nda Salaf iz'aru idduwantoo Hanun na cetaa nongu tana hanse. Ngi dumaa ga, Berekiya iz'aroo Mešulam ga goy nga hugu-izoo tenje.

³¹ Nga dumaa ga, Malkiya kan goo wurakarkey ra ga goy hala Irkoy hugoo goykey hugoo do nda maamalakey hugoo do kan ga Mifkad hugoo tenje ka koy hala hugu-izoo do kan goo soorohugoo ra, cetaa kanjoo ga.

³² Wurakarkey nda maamalakey ga goy soorohugoo hugu-izoo kan goo kanjoo ga ka koy koyraa minoo kan se i ga nee Feejey huru minoo ga.

Alyahuudey iberey ga baa ngi ma goyey kayandi

³³ Waatoo kan Sanbalat maa kan ir goo ma cetaa cin taaga, a futu, a hanse ka dor. A na Alyahuudey fude.

³⁴ A šelan nga armey nda Samari wongu-izey jine ka nee: «Macin no Alyahuudu boro yalaafantey wey g'a tee? I mma ngi koyraa cin koyne wala? I mma sargari kaa a ra wala? I ga hongu ngi g'a benandi sohõ da wala? I ga hin ka tondiyen tunandi kan goo labu cire kan tonandi wala?»

³⁵ Amon boraa Tobiya goo jeroo ga, a nee: «I ma cina de! Nda nzungu žigi ngi tondi cetaa ga, a g'a kanandi.»

Nehemi Irkoy ŋaarayroo

³⁶ Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ir Koyoo, haŋajer ir se, zama ir kayna! Ngi haawoo kaŋandi boŋey boŋ, i ma ngi hayey taa ka koy nda ey ganda waani ra k'i tee baŋpa.

³⁷ Masi ngi laybey tugu, ngi zunubey masi tuusandi ni do, zama i na cinakey tooŋe.»

³⁸ Ir na cetaa cin koyne, cetaa cinandi hala nga kayyanoo gamoo ga. Jamaa na goyoo woo zaa ngi biney ra.

4

Sanbalat kayandi nga ma Alyahuudey wongu

¹ Amma waatoo kaŋ Sanbalat, nda Tobiya, nda Laarabey, nda Amon borey, nda Ašdod borey maa kaŋ Žerizalem cetewey hanseyanoo ga koy nda jine, de mo funey šintin ka lutandi, i hanse ka futu.

² I kul marga ka hawandifutay ka koy Žerizalem tangam ka hasaraw tee a se.

³ Amma ir n'ir Koyoo ŋaaray, de ngi maaganda se ir na lakkalkawyan dan kaŋ g'i hawgay cijin nda zaari.

⁴ Woo kul, Žuda borey nee: «Jinay jerekey jaŋandi, tondi kayri-kayrey ga boobo. Ir, ir si hin ka cetaa cin.»

⁵ Ir nkuwawey nee: «I si haya kul bay, i si dii haya kul hala ir ma zunbu i game, ir g'i wii, woo ga, ir ga goyoo kayandi.»

Nehemi na nga borey noo wongu jinayyan

⁶ Alyahuudey kaŋ ga goro ir iberey jere kaa ka alhabar dan ir ra cee woy (10). I nee ir se:

«Nongu kul kanj here nda war bere, i ga kanj ir ga.»

⁷ Woo se nongey kanj ra cetaa ga dunbay, ay na boroyan dan nongey din ra nda cetaa banda ga, ay n'i dan hugu-hugu, ngi, nda ngi takubawey, nda ngi yaajey, nda ngi birawey.

⁸ Waatoo kanj ay n'i guna, ay man borciney, nda alkaaley, nda jamaa cindoo, ay nee i se: «War masi hunbur ey. Wa hongu war Koyoo kanj ga beeri, a ga hunburandi. Wa tangam war armyey, nda war iz'arey, nda war ize woyey, nda war wandey, nda war hugey se.»

⁹ Waatoo kanj ir iberey maa kanj ir duu alhabar kanj Irkoy na ngi addibaarawey hasara, ir kul yee cetaa do, boro foo kul koy nga goyoo ra.

¹⁰ Za hanoo din, ay goykey jere faa goo goyoo ga, jere faa ga yaajey, nda korawey, nda birawey, nda guuru darbawey dii. Bonkoyney ga Žuda borey kul hawgay.

¹¹ Borey kanj ga cetaa cin nda wey kanj ga jinawey zaa ga kabe foo ka goy, kabe foo wongu jinay goo a ra.

¹² Cinakey boro foo kul nga takubaa goo centoo ga, i ga cina. Bora kanj ga hilloo hēenandi ga kay ay jere.

¹³ Ay nee borciney, nda alkaaley, nda jamaa cindoo se: «Goy boobo cindi cetaa ra, goyoo ra ir ga say-say, ir ga mooru cere.

¹⁴ Nongu kul kanj ra war goo, nda war maa hilloo jindoo, war ma kaa ka marga ir jere, ir Koyoo ga wongu ir se.»

¹⁵ Takaa woo nda ir koy a ga goyoo ra, ir jere

faa yaaji goo kabey ra za waynaa hunyanoo ga hala ka koy handarawey fattaroo ga.

¹⁶ Alwaati follokaa din da ra, ay nee jamaa se: «Boro foo kul nda nga goykaa ma cijinoo tee Žerizalem, cijinoo ra i ga lakkal ir se, zaaroo ra i ga goy.»

¹⁷ Agay, nda ag'armey, nda ay goykey, nda lakkalkey kaŋ goo ay bande, ir affoo kul mana nga bankaarawey kaa. Boro kul haya sii a kone kala nga wongu jinaa nda hari.

5

Nehemi na Alyahuudey šerretaray jan̄aa benandi

¹ Waati foo, jamaa arey nda ngi wandey hanse ka hayayan har ngi arma Alyahuudu cindey takaa ga.

² Affooyan ga nee: «Ir, nda ir iz'arey, nda ir ize woyey, ir ga boobo, ir ga hima ka duu taas ka ŋaa ka huna.»

³ Affooyan mo ga nee: «Ir n'ir faarey, nda ir alaneb faarey, nda ir hugey dan tolme hala ir ma duu ka duu taas heraa waatoo ra.»

⁴ Affooyan ga nee: «Hala ir ma duu ka alkaasoo bana kokoyoo se kala ir n'ir faarey nda ir alaneb faarey noo jina ir ma duu ka duu garaw.

⁵ Ka gar ir nda ir armey kul ti ham follokaa, ir izey nda ngi izey kul ti affoo. Woo kul, ir ga hima k'ir iz'arey nda ir ize woyey noo i se baŋna. Ir ize woy boobo tee koŋna ka ben. Haya kul sii ir kone, ir faarey nda ir alaneb faarey tee boro fooyan wane.»

⁶ Waatoo kanj ay maa ngi hēenoo nda šenney wey, ay hanse ka futu.

⁷ Ay kayandi ay binoo ra ya borciney nda alkaaley teje. Ay nee i se: «Macin se war ga garaw war armyey se ka arriba ceeci a ga? Ay na margari beeri tee ngi misoo ga.»

⁸ Ay nee i se: «Ir, ir n'ir arma Alyahuudey kanj neerandi ka tee tamyanj gandawey ra, kullihinne ir ga hin, ir n'i kaa kabe ra. Sohō war, war ga war armyey neere, de mo war s'i neere kala ir jamaa borey se!» I dangay, i mana hin ka haya kul har.

⁹ Woo banda ga, ay nee: «Woo kanj war g'a tee si boori. War mma hima ka huna ir Koyoo hunburay ra, gandawey kanj ti ir iberey masi koy ir kaynandi.

¹⁰ Agay mo, nda ay armyey, nda ay tamey, ir na nooru nda taasū garaw i se. Ay g'a wiri war ga, ir ma garaa nanj i se.

¹¹ Ay g'a wiri war ga, war ma ngi faarey, nda ngi alaneb faarey, nda ngi zaytunaney, nda ngi hugey yeeti i ga hō hunday, nda arriba kanj war n'a danj nooroo, nda taasoo, nda alaneb haroo nda jiyoo ga k'a taa i kone.»

¹² I zaabi ka nee: «Ir g'i yeeti, ir si haya kul wiri i ga, ir ga hayaa tee kanj n'n'a har.» Woo ga, ay na sargari juwalkey cee, ay n'i žeendi i ma hayaa tee kanj i n'a har.

¹³ Koyne mo, ay n'ay bankaaraa kokobu ka nee: «Boro kul kanj mana hayaa tee kanj a n'a har, Irkoy m'a kokobu k'a kaa nga hugoo nda nga goyoo nafaa ra sanda takaa woo, takaa din da nda aroo woo ma kokobandi ka kanjandi koonay

ra.» Margaroo kul nee: «Amin!» I na Abadantaa saabu. Jamaa na hayaa tee kanj i n'a har.

¹⁴ Za hanoo kanj kokoyoo yaamar ya tee goforner Žuda gandaa ra, za kokoyoo Artaserses jiiri warankantoo (20to) hala nga jiiri waranza cindi hinkantoo (32to) ga, jiiri woy cindi hinka (12), a ma tee agay wala ay hugey borey mana hunu nda ŋaahayaa kanj ga nondi gofornerey se.

¹⁵ Goforner jinawey kanj kaa ay jine ga hanse ka jamaa farandi ka ŋaayan, nda alaneb hari mooro, nda nzorfu kaaray tamma bonj woytaaci (40) dii i ga, ba ŋgi tamey ga ŋgi bonj tee bonkoyni jamaa se. Amma agay, Irkoy hunburay se ya na woo tee.

¹⁶ Ka tonton ay goy cetaa woo cinaroo ra. Ir mana faari day, de mo ay goykey kul cere ra goo goyoo ra.

¹⁷ Alyahuudey ra, alkaaley kanj ga ŋaa ay do man'ti kala boro zangu nda woyguu (150) kanj ra borey sii kanj ga hun gandawey kanj ga taalamma ir ga.

¹⁸ Zaari kul, haw foo, nda feeji suubante iddu, nda cirawyan no ma koosandi ay hugoo ra. Jirbi woy (10) kul i ga alaneb hari mooro boobo hanse kanj ga wasa. Amma woo kul, borey kanj ga hima ka goforneroo noo haya, ya n'a wiri i ga, zama goyoo ga hanse ka tinj jamaa se.

¹⁹ Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ay Koyoo, hongu agay henna hayey kul kanj ay n'i tee jamaa woo se maaganda!»

6

Alyahuudey iberey yee koyne ka tun i se

¹ Waatoo kanj Sanbalat, nda Tobiya, nda Laara-boo Gešem, nda ir iberey jerey maa kanj ay na cetaa cin, de mo ba waaru foo mana cindi a ra, woo gar ya na ganbey lefewey danj.

² Sanbalat nda Gešem na dontokaw sanba ay do ka nee ya ne kanj ya kaa ir ma cere kubay Keferim, Ono gooroo ra. I nka soolu ngi ma ifutu tee ya ne.

³ Ay na dontokawyanj sanba kanj ma koy nee i se kanj goy boobo goo ya ne, ay si hin ka doo ka koy no din. Nda ay n'a nanj ka doo ka koy i do, goyey ga kay.

⁴ Cee taaci i ga donto ka haya follokaa wiri ay ga, ay na zaabi follokaa har i se.

⁵ Cee guwantoo Sanbalat na batagaa kanj ra alhabar follokaa goo danj nga tamoo kaboo ra a ma kate a ay do.

⁶ A nka nee nga hantumoo ra: «A goo ma harandi dumey nda cere game, Gešem mo g'a har, šennoo ti ni nda Alyahuudey, war mma baa war ma ture, woo maaganda se ni goo ma cetaa cin. Miimandaa woo ra, i nee kanj ni ka nee kanj ni mma baa ma tee kokoy.

⁷ I nee kanj n'na ba annabiyanj danj kanj ma šelanj Žerizalem ka nee: «Kokoy bangay Žuda laamaa ra.» Miimandawey wey cine kokoyoo ga maar'ey. Adiši kaa ir ma šelanj.»

⁸ Ay danj ka nee a se: «Miimandawey wey kanj n'g'i har mana tee, ni no m'i kaa ni bonjo ra.»

⁹ Borey wey kul ga baa ngi m'ir hunburandi, i ga nee kanj ir biney ga kaa ka hun, goyoo si teendi.

Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Sohõ ay Koyoo, bine dan ay ra.»

¹⁰ Ay koy Mehetabel iz'aroo Delaya, nga iz'aroo Šemaya do. A ga daaba hugoo ra, a nee: «Ir ma koy cere kubay Abadantaa hugoo ra, hugoo gundoo ra, ir ma miŋey daabu ir ga, zama i mma kaa ka ni wii, cijinoo ra i ga kaa ka ni wii.»

¹¹ Ay zaabi ka nee: «Ay cine aru ga zuru wala? May ti ay cine aroo kan ga huru Irkoy hugoo ra de a ma huna? Ay si huru.»

¹² Ay bay kan man'ti Irkoy k'a sanba. Sanbalat nda Tobiya nk'a day, woo se a ga annabi šenni har ay ga.

¹³ I nk'a day hala ya duu ka hunbur, ya hanga ngi šenney ka zunubu tee. Woo ra ay maapoo ga futu, i g'ay haawandi.

¹⁴ Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ay Koyoo, hongu Tobiya nda Sanbalat, m'i bana ka sawa nda ngi teegoyey. Ma hongu annabi woyoo Nowadiya nda annabey jeray kan ga baa ngi m'ay hunburandi.»

¹⁵ Cetaa ben Elul handoo jirbi waranka cindi guwantoo (25to) ra. Jirbi woyguu cindi hinka (52) no goyoo n'a tee hala a ga ben.

¹⁶ Waatoo kan ir iberey kul maar'a, gandawey kul kan g'ir kuubi k'ir bere hunbur, de i hanse ka haw, i hakiika ka bay kan goyoo, ir Koyoo k'a tee.

¹⁷ Alwaatoo woo, Žuda gandaa borciney na bataga booboyan sanba Tobiya se, i ga duu Tobiya mo batagawey.

¹⁸ Žuda boro boobu alkawlu goo ngi nda a game, zama a man'ti kala Ara iz'aroo Šekina nzura. Nga iz'aroo Yohanaŋ na Berekiya iz'aroo Mešulam ize woyoo hiiji.

¹⁹ I ga nga teegoy henney har a jine, i ga koy nda a se ay šenney. Tobiya ga batagayan sanba k'ay hunburandi.

7

Takawey kaŋ nda Žerizalem ga lakkalandi

¹ Waatoo kaŋ cetaa cinandi ka ben, de ay na ganbey carawey daŋ, i na koyraa miŋey lakkalkey, nda donkey, nda Lewi borey daŋ ngi dogey ra.

² Ay na yaamar noo ag'armaa Hanani se nda Hananiya se. Hananiya ti Žerizalem tondi hugoo jineboraa, boro no kaŋ bisa boro boobu, zama a ga laadir, a ga hunbur Irkoy.

³ Ay nee i se: «Žerizalem ganbey si feera nda waynaa mana koron, i ga ganbey daabu k'i kufal waatoo kaŋ lakkalkey goo no. Žerizalem borey ra, i ma lakkalkawyan kaa koyraa se, boro foo kul nga dogoo ra nda nga hugoo tenje.»

Žuda borey kaŋ willi kate ngi gandaa ra (Ezra 2)

⁴ Koyraa ga tafay, a ga hay, amma alžama boobu sii a ra, hugey mana cinandi taaga.

⁵ Ay Koyoo daŋ ay binoo ra ya borciney, nda alkaaley, nda jamaa marga k'i hantum. Ay na taarikoo citaaboo gar kaŋ ra boro jinawey kaŋ koy maapey goo, hantumoo kaŋ ay dii a, a ra ti:

⁶ «Gandaa zamnaroo kanj ti Žuda, nga borey kanj Babilonj kokoyoo Nebukanezar n'i dii ka koy nda ey, borey din hun tamtaray, wey kanj willi kate i ra Žerizalem, nda wey kanj koy Žuda gandaa ra ti wey. Boro foo kul goro nga koyraa ra.

⁷ I willi kate Zorobabel bande, nda Yešuwa, nda Nehemiya, nda Azariya, nda Ramiya, nda Nahamani, nda Mardoše, nda Bilšan, nda Mis-peret, nda Bigway, nda Nehum, nda Baana. Izirayel jamaa arey hinnaa ne ti woo:

⁸ Paroš hayroo hinnaa ti: boro zenber hinka nda zangu nda woyye cindi hinka (2.172).

⁹ Šefatiya hayroo hinnaa ti: boro zangu hinza nda woyye cindi hinka (372).

¹⁰ Ara hayroo hinnaa ti: boro zangu iddu nda woyguu cindi hinka (652).

¹¹ Pahat-Mowab borey kanj hun Yešuwa nda Žowab hayroo ra hinnaa ti: boro zenber hinka nda zangu yaaha nda iwoy cindi yaaha (2.818).

¹² Elam hayroo hinnaa ti: boro zenber foo nda zangu hinka nda woyguu cindi taaci (1.254).

¹³ Zattu hayroo hinnaa ti: boro zangu yaaha nda woytaaci cindi guu (845).

¹⁴ Zakkay hayroo hinnaa ti: boro zangu iyye nda woydu (760).

¹⁵ Binuwi hayroo hinnaa ti: boro zangu iddu nda woytaaci cindi yaaha (648).

¹⁶ Bebay hayroo hinnaa ti: boro zangu iddu nda waranka cindi yaaha (628).

¹⁷ Azgad hayroo hinnaa ti: boro zenber hinka nda zangu hinza nda waranka cindi hinka (2.322).

¹⁸ Adonikam hayroo hinnaa ti: boro zangu iddu nda woydu cindi iyye (667).

¹⁹ Bigway hayroo hinnaa ti: boro zenber hinka nda woydu cindi iyye (2.067).

²⁰ Adin hayroo hinnaa ti: boro zangu iddu nda woyguu cindi guu (655).

²¹ Ater hayroo kan hun Ezekiyas ga hinnaa ti: boro woyyagga cindi yaaha (98).

²² Hašum hayroo hinnaa ti: boro zangu hinza nda waranka cindi yaaha (328).

²³ Besay hayroo hinnaa ti: boro zangu hinza nda waranka cindi taaci (324).

²⁴ Harif hayroo hinnaa ti: boro zangu nda iwoy cindi hinka (112).

²⁵ Gabawon koyraa borey hinnaa ti: boro woyyagga cindi guu (95).

²⁶ Betelehem koyraa borey nda Netofa koyraa borey hinnaa ti: boro zangu nda woyyaaha cindi yaaha (188).

²⁷ Anatot koyraa borey hinnaa ti: boro zangu nda waranka cindi yaaha (128).

²⁸ Bet-Azmawet koyraa borey hinnaa ti: boro woytaaci cindi hinka (42).

²⁹ Kiryat-Yarim, nda Kefira, nda Berot koyrawey borey hinnaa ti: boro zangu iyye nda woytaaci cindi hinza (743).

³⁰ Rama nda Geba koyrawey borey hinnaa ti: boro zangu iddu nda waranka cindi foo (621).

³¹ Mikmas koyraa borey hinnaa ti: boro zangu nda waranka cindi hinka (122).

³² Betel nda Ayi koyrawey borey hinnaa ti: boro zangu nda waranka cindi hinza (123).

³³ Nebo faa koyraa borey hinnaa ti: boro woyguu cindi hinka (52).

³⁴ Elam faa hayroo hinnaa ti: boro zenber foo nda zangu hinka nda woyguu cindi taaci (1.254).

³⁵ Harim hayroo hinnaa ti: boro zangu hinza nda waranka (320).

³⁶ Žeriko koyraa borey hinnaa ti: boro zangu hinza nda woytaaci cindi guu (345).

³⁷ Lod, nda Hadid, nda Ono koyrawey borey hinnaa ti: boro zangu iyye nda waranka cindi foo (721).

³⁸ Sena koyraa borey hinnaa ti: boro zenber hinza nda zangu yagga nda waranza (3.930).

³⁹ Sargari juwalkey ra, wey kan ti Yedaya hayroo kan hun Yešuwa ga hinnaa ti: boro zangu yagga nda woyye cindi hinza (973).

⁴⁰ Imer hayroo hinnaa ti: boro zenber foo nda woyguu cindi hinka (1.052).

⁴¹ Pašehur hayroo hinnaa ti: boro zenber foo nda zangu hinka nda woytaaci cindi iyye (1.247).

⁴² Harim hayroo hinnaa ti: boro zenber foo nda iwoy cindi iyye (1.017).

⁴³ Lewi borey ra, wey kan ti Yešuwa hayroo, i hun Kadmiyel ga kanyan hun Hodewa hugoo borey ga hinnaa ti: boro woyye cindi taaci (74).

⁴⁴ Donkey ra, Asaf hayroo hinnaa ti: boro zangu nda woytaaci cindi yaaha (148).

⁴⁵ Hugu mee lakkalkey ra, Šalum hayroo, nda Ater hayroo, nda Talmon hayroo, nda Akub hayroo, nda Hatita hayroo, nda Šobay hayroo

hinnaa ti: boro zangu nda waranza cindi yaaha (138).

⁴⁶ Irkoy hugoo goykey ti: Siha hayroo, nda Hasufa hayroo, nda Tabawot hayroo,

⁴⁷ nda Keros hayroo, nda Siya hayroo, nda Padonj hayroo,

⁴⁸ nda Lebana hayroo, nda Hagaba hayroo, nda Šalmay hayroo,

⁴⁹ nda Hanan hayroo, nda Gidel hayroo, nda Gahar hayroo,

⁵⁰ nda Reya hayroo, nda Resin hayroo, nda Nekoda hayroo,

⁵¹ nda Gazam hayroo, nda Uza hayroo, nda Paseya hayroo,

⁵² nda Besay hayroo, nda Mewunim hayroo, nda Nefušim hayroo,

⁵³ nda Bakbuk hayroo, nda Hakufa hayroo, nda Harhur hayroo,

⁵⁴ nda Beslit hayroo, nda Mehida hayroo, nda Harša hayroo,

⁵⁵ nda Barkos hayroo, nda Sisera hayroo, nda Tama hayroo,

⁵⁶ nda Nesiya hayroo, nda Hatifa hayroo.

⁵⁷ Sulaymaana goykey hayrey ti: Sotay hayroo, nda Soferet hayroo, nda Perida hayroo,

⁵⁸ nda Yaala hayroo, nda Darkonj hayroo, nda Gidel hayroo,

⁵⁹ nda Šefatiya hayroo, nda Hatil hayroo, nda Pokeret-Sebayim hayroo, nda Amonj hayroo.

⁶⁰ Irkoy hugoo goykey nda Sulaymaana goykey hayroo kul cere ra man'ti kala boro zangu hinza nda woyyagga cindi hinka (392).

⁶¹ Borey ne kanj kaa ka hun Tel-Mela, nda Tel-Harša, nda Kerub-Adonj, nda Imer, i mana hin ka ngi hugey borey har, i mana hin ka ngi assiloo har ka cebe kanj Izirayel boroyan ti ngi.

⁶² I man'ti kala Delaya hayroo, nda Tobiya hayroo, nda Nekoda hayroo, i kul cere ra man'ti kala boro zangu iddu nda woytaaci cindi hinka (642).

⁶³ Sargari juwalkey mo ra, boroyan mana hin ka ngi assiloo har, borey ti: Hobaya hayroo, nda Hakos hayroo, nda Barzilay hayroo. Barzilay ka hiiji Galad boraa Barzilay ize woyey ra, woo se ngi maapoo huru a ga.

⁶⁴ I na ngi taarikey ceeci kanj ga borey har kanj ga i hun, amma i mana duu ey. I n'i dii boroyan kanj ga žiibi, i si yee koyne ka hin ka sargari juwalyan goyoo tee.

⁶⁵ Goforneroo nee i se kanj i masi hayey ŋaa kanj hanse ka henan hala sargari juwalkaw ma kaa kanj ga alkurraa goy jinawey kanj ti Urim nda Tumim ka gunandi ka dii.

⁶⁶ Jamaa kul cere ra man'ti kala boro zenber woytaaci cindi hinka nda zangu hinza nda woydu (42.360)

⁶⁷ kanj ra ngi baŋney nda ngi koŋney sii, kanyan ti boro zenber iyye nda zangu hinza nda waranza cindi iyye (7.337). Donkaw aru boro nda woy boro zangu hinka nda woytaaci cindi guu (245) goo i ra.

⁶⁸ I goo nda yoo zangu taaci nda waranza cindi guu (435) nda farka zenber iddu nda zangu iyye nda waranka (6.720).

⁶⁹ Hugu boŋ fooyaŋ na faabari noo goyey se. Goforneroo na wura tamma boŋ zenber foo (1.000), nda kusu woyguu (50), nda sargari juwalkaw bankaaray zangu guu nda waranza (530) noo.

⁷⁰ Hayey kaŋ hugu boŋey n'i noo goyey se ti wura tamma boŋ zenber waranka (20.000) nda nzorfu kaaray kilo zenber foo nda zangu (1.100).

⁷¹ Jamaa cindoo na wura tamma boŋ zenber waranka (20.000) nda nzorfu kaaray kilo zenber foo (1.000), nda sargari juwalkaw bankaaray woydu cindi iyye (67) noo.

⁷² Sargari juwalkey, nda Lewi borey, nda hugu mee lakkalkey, nda donkey, nda jamaa jere foo, nda Irkoy hugoo goykey, nda Izirayel kul koy goro ngi koyrawey ra.»

Waatoon kaŋ jiiroo handu iyyantoo too, Izirayel borey goro ngi koyrawey ra.

8

Ezra na ašariyaa tiiraa caw jamaa kul jine

¹ Jamaa kul marga sanda boro folloku farroo ra kaŋ goo koyraa minoo kaŋ se i ga nee Harey minoo ga. I nee Ezra kaŋ ti citaaboo baykaw alfa se a ma kate Musa ašariyaa tiiraa, ašariyaa kaŋ Abadantaa n'a noo Izirayel se.

² Sargari juwalkaa Ezra kate ašariyaa tiiraa margaroo kul jine, arey, nda woyey, nda boro kul kaŋ ga hin ka faham hayaa kaŋ ga cawandi se. Handu iyyantoo jirbi jinaa no.

³ A na tiiraa caw za subbaahi hala zaarikayaa ra, farroo ra kaŋ ga koyraa minoo kaŋ se i ga nee

Harey mipoo tenje, arey, nda woyey, nda boro kul kaŋ ga hin ka faham hayaa kaŋ ga cawandi se jine. Jamaa kul na haŋa kayandi ašariyaa tiiraa kaŋ ga cawandi se.

⁴ Citaaboo baykaw alfagaa Ezra ga kay bundu tintim boŋ kaŋ i n'a hanse batoo woo se. Nga jeroo ga, kabe gumaa here Matitiya, nda Šema, nda Anaya, nda Uri, nda Hilkiya, nda Maseya goo, nga kabe waawaa here Pedaya, nda Minkaylu, nda Malkiya, nda Hašum, nda Hašbadana, nda Zakariya, nda Mešulam goo.

⁵ Ezra na tiiraa feeri jamaa kul jine, a goo jamaa kul se beene, waatoo kaŋ a n'a feeri gar jamaa kul ga kay.

⁶ Ezra na albarka tee Abadantaa, Koy beeroo se, jamaa kul na ngi kabey jer ka zaabi ka nee: «Amin! Amin!» I gunguma ka ngi ndumey ka sujudu laboo ra Abadantaa jine.

⁷ Waatoo din Yešuwa, nda Bani, nda Šerebiya, nda Yamin, nda Akub, nda Šabtay, nda Hodiya, nda Maseya, nda Kelita, nda Azariya, nda Yozabad, nda Hanan, nda Pelaya kaŋ ti Lewi borey kaŋ ga ašariyaa fahamandi jamaa se, jamaa ga kay ngi boŋ ga.

⁸ I ga Irkoy ašariyaa tiiraa caw nda fondaa, woo kaŋ i n'a caw i ga maanaa har hala borey ma faham hayaa kaŋ cawandi se.

⁹ Jamaa kul hēe kaŋ i maa ašariyaa šenney. Woo ga, goforneroo Nehemi, nda sargari juwalkaa kaŋ ti citaaboo baykaw alfagaa Ezra, nda Lewi borey kaŋ ga jamaa cawandi, i nee jamaa kul se: «Hō man'ti kala zaari kaŋ yeetandi

jere ga war Koyoo Abadantaa maapoo ga, war ndumey masi huru cere ra, war masi hēe.»

¹⁰ A nee i se koyne: «Wa koy, war ma ham naasayan ḡaa, war ma hanhaya kaanayan han, war ma sanba borey se kan sii nda haya kan i ḡ'a hina. Hō man'ti kala zaari kan yeetandi jere ga ir Koyoo maapoo ga. War biney masi hēe, zama Abadantaa paaloo ti war gaaboo.»

¹¹ Lewi borey na borey kul dangayandi ka nee i se: «Wa dangay, zama hō man'ti kala zaari kan yeetandi jere ga Irkoy se, war biney masi hēe.»

¹² Jamaa kul koy ḡaa ka han, ka borey noo ḡaayan, i na hooray beeri tee, zama i faham šenney se kan harandi i se.

Tendewey jingaroo

¹³ Zaari hinkantoo hane, jamaa kul hugu boḡey, nda sargari juwalkey, nda Lewi borey na cere marga citaaboo baykaw alfagaa Ezra jere ka faham ašariyaa šennoo se.

¹⁴ I dii kan a hantumandi ašariyaa ra kan Abadantaa na Musa k'i yaamar, kan Izirayel borey si hima ka goro kala tendeyan ra handu iyyantoo jingaroo* ra,

¹⁵ de mo šenni ne kan i ga hima k'a har koyrawey kul ra nda Žerizalem ra ka nee: «Wa fatta ka koy tondi hondoo ra, war ma kate zaytupaa kabeyan, nda ganji zaytupaa kabeyan, nda mirtupaa kabeyan, nda teenaypaa sarbayyan, nda tuuri guzuba kabeyan ka tendeyan tee sanda takaa kan nda a hantumandi.»†

* **8:14 8.14** Tendewey jingaroo no. † **8:15 8.15**Sargarey 23.33-43; Alhukumoo 16.13-15.

¹⁶ Jamaa fatta ka koy kate ey. I na tendeyan tee, boro foo kul g'a tee nga hugoo sooraa bon wala batumaa ra, nda Irkoy hugoo batumawey ra, nda koyraa minoo kan se i ga nee Harey minoo farroo ra, nda koyraa minoo kan se i ga nee Efrayim minoo farrey ra.

¹⁷ Jamaa kul, borey kan willi kate ka hun tamtaraa ra na tendeyan tee, i goro tendewey wey ra. Za Nun iz'aroo Žozuwe waati hala ka kaa hanoo din Izirayel borey mana bay ka woo cine tee, hooray beeriyan teendi.

¹⁸ Zaari kul, zaari jinaa ka koy ikokorantaa Irkoy ašariyaa tiiraa ga cawandi. I na jingaroo tee jirbi iyye, jirbi yaahantoo hane i na margari kayante tee ka sawa nda hantumoo kan kayandi.

9

Izirayel borey na ngi zunubey har kaaray

¹ Handu follokaa jirbi waranka cindi taacantoo (24to) ra, Izirayel borey marga ka saaku kasa nda labu dan ngi ga ka meehaw.

² Izirayel borey hayroo na ngi bon fay nda yawey, i koy kay ka ngi zunubey nda ngi baabey laybey har kaaray.

³ Waatoo kan i kaa ka kay ngi kaydogey ra, i na guuru hinza cine tee i ga Abadantaa, ngi Koyoo ašariyaa tiiraa caw. I yee ka guuru hinza cine tee i ga ngi zunubey har, i ga sujudu Abadantaa, ngi Koyoo jine.

⁴ Yešuwa, nda Bani, nda Kadmiyel, nda Šebaniya, nda Bunni, nda Šerebiya, nda Bani,

nda Kenani žigi ka koy Lewi borey dogoo ra ka jinde jer ka kaati ka Abadantaa, ngi Koyoo cee.

Lewi borey Irkoy ŋaarayroo

⁵ Lewi borey Yešuwa, nda Kadmiyel, nda Bani, nda Hašabneya, nda Šebaniya, nda Šerebiya, nda Hodiya, nda Šebaniya, nda Petakiya nee: «Wa tun ka war Koyoo Abadantaa saabu abada
hala abada.

Abadantaa, ni maa daržantaa ma saabandi kaŋ bisa saabuyan kul nda beeray kul!

⁶ Ni hinne ti Abadantaa.

Ni ka beenaa tee,

ka beenaa beenaa nda nga hayey kul kaŋ goo a
ra,

nda laboo nda haya kul kaŋ goo a boŋ,
teekowey nda haya kul kaŋ goo i ra tee.

Ni no ka hundi daŋ wey kul ra,
haya kul kaŋ goo beenaa ra ga sujudu ma ne.

⁷ Ni ti Abadantaa, Irkoy kaŋ na Ibirim suuba,
kaŋ n'a fattandi Ur koyraa kaŋ goo Kalde gandaa
ra,

de n'na maapoo daŋ Ibirahima.

⁸ Ni dii kaŋ a ga laadir,

n'na amaana daŋ ni nda a game,

ka nga hayroo noo gandaa

kaŋ ti Kanaŋ borey, nda Heti borey, nda Amor
borey,

nda Ferezi borey, nda Žebuz borey, nda Girgaši
borey wane.

Hayaa kaŋ n'n'a har, n'n'a tee, zama n'ga šerre.

⁹ Ni dii ir hayragey zaraboo Misira,

de mo ni maa ngi wurroo Kakaarey teekoo jere.

10 N'na tammaasayan nda kayfiyan tee,
ka Firawuuna nda nga borey gande,
nda nga gandaa jamaa kul,
zama n'ga kabekunafutaa bay kan i n'a tee ir
hayragey se.

N'na ni maapoo kaataray,
woo se a ga bara hala hõ.

11 N'na teekoo fersi ihinka Izirayel borey jine,
de i bisa teekoo game a ga kogu.
N'na borey kan g'i gaarandi warra hari guusey
ra,
ma nee tondi kan kan hari guusa ra.

12 N'na duula kan ga kay i jine k'i gongu zaari
here,
n'na nuune kan ga kay i jine cijin here ka ngi
fondaa noo gaay
kan i ga hima k'a zaa.

13 Ni zunbu Sinay tondi hondoo bon,
ni goo beenaa ra ka šelan i se,
n'na hantum šerranteyan kan kayandi dunbu i
se nda ašariya cimikoyniyan,
nda hantumyan, nda yaamar hennayan.

14 N'n'i bayrandi ni hunanzamzaari henanantaa,
de mo n'na yaamaryan, nda hantumyan, nda
ašariya dan i se
ni tamoo Musa bande.

15 Waatoo kan i heray,
n'n'i noo ŋaayan kan hun beenaa ra waatoo kan
i jaw,
n'na hari fattandi i se tondoo ra,
ni nee i se i ma huru ka gandaa mayray
kan n'na kabe jer ka žee kan n'g'a noo i se.

16 Amma ngi nda ir hayragey bolsay, i bonjšenday.
I mana hanajer ni yaamarey se.

17 I wanji ka maa,
i mana hongu kayfey kan n'n'i tee i se.
I bonjšenday, ngi tureyanoo ra
i na bonkoyni tee ngi bon se ka willi ngi tamtaraa
ra Misira.

Amma ni man'ti kala Koy kan ga yaafa,
kan ga alhormo tee, a ga tamalla,
n'si cahã ka futu, ni borohennataraa ga beeri,
man'i nan.

18 Ba waatoo kan i na guuru mennandi k'a tee
yagaw

ka nee: <Ni Koyoo ne,
woo kan na ni fattandi Misira!>*

I hanse ka ni toope.
19 Amma ni, ni hinnari beeroo ra,
man'i fur saajoo ra.

Duulaa kan ga kay mana fay nda k'i gongu zaari
here

nda nuunaa kan ga kay cijin here ngi diraa ra,
ka ngi fondaa noo gaay kan i ga hima k'a zaa.

20 N'na ni Hundi hennaa k'i noo fahamay,
mana ñaahayaa kan se i ga nee man ganji i se i
m'a ñaa,

n'n'i noo hari waatoo kan i jaw.

21 Jiiri woytaaci (40) haya kul kan ga i ga too
saajoo ra

n'n'a noo i se.
Haya kul man'i kuma,
ngi bankaarawey mana žen,
ngi cewey mana funsu.

* 9:18 9.18 Fattaroo 32.4-8

22 N'na laamayan̄ nda jamayan̄ kan̄andi kabey ra
k'i noo labey hirrey.

I na Hešbon̄ gandaa kan̄ ti kokoyoo Sihon̄ wane,
nda Bašan̄ gandaa kan̄ ti kokoyoo Og wane
dan̄ ngi mayray ra.

23 N'na ngi hayroo goorandi sanda beenaa han-
darawey

k'i dan̄ gandaa ra

kan̄ ni nee ngi baabey se kan̄ i ma koy a mayray.

24 Ngi hayroo huru gandaa ra, i n'a mayray,
n'na gandaa gorokey, Kanan̄ borey kayna i jine,
n'n'i dan̄ kabey ra,

ngi kokoyey nda gandaa jamawey,
hala i ma haya tee i se kan̄ i baa.

25 I na koyrayan̄ kan̄ kuubandi nda cete dii nda
labu hennayan̄,

huguyan̄ huru ngi mayraa ra kan̄ ga too nda haya
henna dumi kul,

day fanšanteyan̄, nda alaneb faari, nda za-
ytunaa,

nda tuuri boobo kan̄ izey ga ṇandi.

I ṇaa hala i kungu, i na gaaham tee,

i huna kaani ra ni borohennataray beeroo ra.

26 Amma i ture, i tun ma ne.

I na banda bere ni ašariyaa se,

i na ni annabey wii kan̄ g'i teje i ma willi ni ga,
i hanse ka ni toope.

27 Woo ga, n'n'i kan̄andi ngi torrokey kabey ra
kan̄ n'i šiita.

Amma ngi binemaraa waati i kaati ka ni cee,

n'na han̄ajer i se beenaa ra,

ni hinnari beeroo ra n'n'i noo hallasikawyan̄

kaŋ n'i feeri k'i kaa ngi iberey kabey ra.

²⁸ Waatoo kaŋ i duu hunanzamay, i yee koyne ka ifutu tee ni jine.

Woo ga, n'n'i naŋ ngi iberey kabey ra kaŋyaŋ na gaabi daŋ i ga.

I yee koyne ka kaati ka ni cee,

ni, n'na haŋajer i se beenaa ra,

ni tamallayan beeroo ra cee boobo n'n'i feeri.

²⁹ N'n'i teje hala i ma willi kate ni ašariyaa ga, amma i na binebeeray,

i mana haŋajer ni yaamarey se,

i na zunubu tee ni hantumey kaŋ kayandi ga,

ka gar boro kaŋ g'i ka dira,

ga hin ka huna nda ey,

i tee turante nda hipešenda,

i mana haŋajer.

³⁰ Jiiri boobo n'n'i suuri,

n'na ni Hundoo ka ni annabey ka teje i ga,

amma i mana maa.

Woo ga, n'n'i kaŋandi gandawey jamawey kabe ra.

³¹ Ni tamallayan beeroo ra man'i halaci,

man'i fur,

zama ni man'ti kala Koy kaŋ ga hinna a ga tamalla.

³² Sohõ ir Koyoo, Irkoy beeroo, Hinikoyoo kaŋ ti hunburhaya,

ni kaŋ ga amaana too, kaŋ ga borohennataray tee,

zaraboo kaŋ duu ir, nda ir kokoyey, nda ir bonkoyney, nda ir sargari juwalkey, nda

ir annabey, nda ir baabey, nda ni jamaa
kul

za Asiri kokoyey waati hala hõ,
mas'a guna sanda haya kaccu.

³³ N'ga henan hayaa kul ra kaŋ duu ir,
zama n'ga goy nda cimi,
ir, ir na goy futu tee.

³⁴ Ir kokoyey, nda ir bonkoyney, nda ir sargari
juwalkey, nda ir baabey mana ni ašariyaa
ka dira,
i mana lakkal daŋ ni seedetarawey se kaŋ nda ni
teje i ga.

³⁵ Ba kaŋ i goo ngi laamaa ra,
ba kaŋ n'n'i noo gomni beeri,
ganda beeri hennaa ra kaŋ n'n'a daŋ i jine,
i mana alhaadimay ma ne,
i mana willi ngi goy futawey se bande.

³⁶ Hõ baŋŋayan ti ir!
Gandaa kaŋ n'n'a noo ir baabey se
hala i ma nga tuuri-izey ŋaa, i ma daame nda
nga gomnoo,
ir man'ti kala baŋŋayan a ra!

³⁷ Nga hegay beeroo man'ti kala kokoyey wane
kaŋ n'n'i daŋ ir bon ir zunubey maaganda.
Ir nda ir almaney goo i cire k'ir tee woo kaŋ kan
i se,
ir goo binemarayyan beeri ra!»

10

Jamaa kayandi ngi ma dira ašariyaa bande

¹ Hayey wey kul maaganda, ir na allaahidu
šenda zaa k'a hantum. Ir jineborey, nda Lewi

borey, nda ir sargari juwalkey na ngi tammaasaa dan kaddaasoo ga.

² Borey kan tammaasawey goo kaddaasoo ga maapey ne: Hakaliya iz'aroo Nehemi kan ti goforneroo, nda Sedesiyas,

³ nda Seraya, nda Azariya, nda Žeremi,

⁴ nda Pašehur, nda Amariya, nda Malkiya,

⁵ nda Hatuš, nda Šebaniya, nda Maluk,

⁶ nda Harim, nda Meremot, nda Abdiyas,

⁷ nda Daniyel, nda Gineton, nda Baruk,

⁸ nda Mešulam, nda Abiya, nda Miyamin,

⁹ nda Maziya, nda Bilgay, nda Šemaya, wey ti sargari juwalkey.

¹⁰ Lewi borey ti: Azaniya iz'aroo Yešuwa, nda Binuwi kan ti Henadad boro, nda Kadmiyel,

¹¹ nda ngi armye Šebaniya, nda Hodiya, nda Kelita, nda Pelaya, nda Hanañ,

¹² nda Miše, nda Rehob, nda Hašabiya,

¹³ nda Zakur, nda Šerebiya, nda Šebaniya,

¹⁴ nda Hodiya, nda Bani, nda Beninu.

¹⁵ Jamaa bonkoyney ti: Paroš, nda Pahat-Mowab, nda Elam, nda Zattu, nda Bani,

¹⁶ nda Bunni, nda Azgad, nda Bebay,

¹⁷ nda Adoniya, nda Bigway, nda Adin,

¹⁸ nda Ater, nda Ezekiyas, nda Azur,

¹⁹ nda Hodiya, nda Hašum, nda Besay,

²⁰ nda Harif, nda Anatot, nda Nebay,

²¹ nda Magpiyaš, nda Mešulam, nda Hezir,

²² nda Mešezebel, nda Sadok, nda Yaduwa,

²³ nda Pelatiya, nda Hanañ, nda Anaya,

²⁴ nda Oze, nda Hananiya, nda Hašub,

25 nda Ha-Loheš, nda Pilha, nda Šobek,

26 nda Rehum, nda Hašabna, nda Maseya,

27 nda Ahiya, nda Hanan, nda Anan,

28 nda Maluk, nda Harim, nda Baana.

29 Izirayel borey cindey, maanaa sargari juwalkey, nda Lewi borey, nda hugu mee lakkalkey, nda donkey, nda Irkoy hugoo goykey, nda borey kul kan na ngi bon fay gandawey jamawey ga ka dira nda Irkoy ašariyaa, ngi nda ngi wandey, nda ngi iz'arey, nda ngi ize woyey, nda borey kan ga hin ka faham

30 tonton ngi armey ga kan ti ngi jineborey. I žee ka allaahidu zaa kan ngi ga dira nda Irkoy ašariyaa kan a n'a noo i se Musa, Irkoy tamoo bande. I nee kan ngi ga Abadantaa, ir Koyoo yaamarey, nda nga hantumey kan kayandi, nda nga hantumey kul dii k'i ka dira.

31 I nee: «Ir ga allaahidu zaa kan ir s'ir ize woyey noo hiijay gandaa jamawey borey se, ir si ngi ize woyey zaa k'i noo ir iz'arey se hiijay.

32 Hunanzamzaari, nda zaari henanante, nda gandaa jamawey kate maamalahaya, nda attam wala haya kul kan no, ir si haya kul day. Jiiri iyye ka kaa jiiri iyye ir ga laboo nan a ma hunanzam, ir ga garawkoyney garaw dumi kul yaafa.

33 Ir ga kayandi k'a tee alaada kan jiiri kul ir ga nzorfu kaaray tamma foo kan ti garam taaci noo Abadantaa hugoo goyoo alhaadimaa se,

34 nda takulawey kan ga jisandi, nda taas sargaroo kan ga hun waati kul, nda sargari kukurantaa kan ga hun waati kul, nda hunanzamzaarey, nda handu kayyaney, nda jingarey cere kubayyaney, nda sargari henanantey, nda

zunubu sargarey kan ga zunubu tuusu Izirayel nda ir Koyoo hugoo goyoo kul se.

³⁵ Ir, sargari juwalkey, nda Lewi borey, nda jamaa cindoo na alkurra kar ka bay hugu kan ga hima ka kate tuuri ir Koyoo hugoo se. Jiiri ka kaa jiiri, waatoo kan kayandi ga ir ga kate tuuroo ka sargarey ton Abadantaa, ir Koyoo sargari tonadogoo bon, ka sawa nda woo kan ašariyaa n'a har.

³⁶ Jiiri kul mo ir kayandi ka kate Abadantaa hugoo ra ir laboo hegaa ize jina-jinawey nda ir tuuri-ize kul jina-jinawey.

³⁷ Ir ga kate ir gunde jinawey nda ir adabbawey hay jinawey ka sawa nda woo kan ašariyaa n'a har. Ir ga kate ir haw-ize jina-jinawey, nda ir alman buuna ize jina-jinawey ir Koyoo hugoo ra. Ir g'i noo sargari juwalkaa se kan ga goy ir Koyoo hugoo ra.

³⁸ Ir ga kate i se mo baa jinaa ir farin hennaa ra, nda ir tuuri-ize sargarey ra, nda alaneb hari ra, nda jii ra, ir g'i jisi hugu-izey ra kan goo ir Koyoo hugoo gundoo ra. Ir ga kate ir duuraa azakkaa Lewi borey se. Lewi borey hunday no ma koy azakkaa woo dii koyrawey kul kan ra ir ga goy.

³⁹ Sargari juwalkaa kan ti Haruna iz'aru ga hanga Lewi borey waati kan i ga koy azakkaa dii. Lewi borey ga kate azakkaa azakkaa k'a ka koy ir Koyoo hugoo alman jisidogoo hugu-izey ra.

⁴⁰ Zama Izirayel borey ga kate hugu-izey din ra alkamaa, nda alaneb haroo, nda jiyoo kan i g'a kaa sanda baa. No din ra jinay henanantey goo, no din ra sargari juwalkey kan ga goy, nda hugu

mee lakkalkey, nda donkey goo.
Woo ra ir s'ir Koyoo hugoo nan.»

11

Alyahuudey kan willi kate ka goro Žerizalem

¹ Jamaa jineborey kaa ka goro Žerizalem koyraa ra. Jamaa cindoo na alkurra kar ka boro woy (10) kul boro foo zaa kan ma kaa ka goro Žerizalem koyra henanantaa ra. Boro yaggaa ga hin ka goro koyrawey cindey ra.

² Jamaa na albarka dan borey kul se kan yadda ka kaa ka goro nda ngi bon Žerizalem.

³ Gandaa zamnaroo bonkoyney kan kaa ka goro Žerizalem ne: Izirayel borey cindey, sargari juwalkey, nda Lewi borey, nda Irkoy hugoo goykey, Sulaymaana goykey hayrey cindi Žuda gandaa koyrawey ra, boro kul nga hugoo ra.

⁴ Žuda boroyan nda Benžamen boroyan kaa ka goro Žerizalem. Žuda borey ti: Ataya kan baabaa ti Oziyas, Oziyas baabaa ti Zakariya, Zakariya baabaa ti Amariya, Amariya baabaa ti Šefatiya, Šefatiya baabaa ti Mahalalel, Peres hayroo boroyan no,

⁵ nda Maseya kan baabaa ti Baruk, Baruk baabaa ti Kol-Hoze, Kol-Hoze baabaa ti Hazaya, Hazaya baabaa ti Adaya, Adaya baabaa ti Yoyarib, Yoyarib baabaa ti Zakariya, Zakariya baabaa ti Šiloni.

⁶ Peres hayroo kan goro Žerizalem, i kul cere ra hinnaa man'ti kala aru alkadarante boro zangu taaci nda woydu cindi yaaha (468).

⁷ Benžamen borey ti: Sallu, Sallu baabaa ti Mešulam, Mešulam baabaa ti Yowed, Yowed baabaa ti Pedaya, Pedaya baabaa ti Kolaya, Kolaya baabaa ti Maseya, Maseya baabaa ti Itiyel, Itiyel baabaa ti Ezayi,

⁸ nga duma ga, Gabay nda Salay, i kul cere ra man'ti kala boro zangu yagga nda waranka cindi yaaha (928).

⁹ Žowel kan baabaa ti Zikri ti ngi alwakiiloo, nda Žuda kan baabaa ti Senuwa ti koyraa alwakiili hinkantoo.

¹⁰ Sargari juwalkey ti: Yedaya kan baabaa ti Yoyarib, nda Yakin,

¹¹ nda Seraya kan baabaa ti Hilkiya, Hilkiya baabaa ti Mešulam, Mešulam baabaa ti Sadok, Sadok baabaa ti Merayot, Merayot baabaa ti Ahitub, nga ti Irkoy hugoo bonkoynoo,

¹² nda ngi armey kan ga goy hugoo ra. I kul cere ra man'ti kala boro zangu yaaha nda waranka cindi hinka (822), nda Adaya kan baabaa ti Yeroham, Yeroham baabaa ti Pelaliya, Pelaliya baabaa ti Amsi, Amsi baabaa ti Zakariya, Zakariya baabaa ti Pašehur, Pašehur baabaa ti Malkiya,

¹³ nda nga armey kanyan ti hugu bonyan, i kul cere ra man'ti kala boro zangu hinka nda woytaaci cindi hinka (242), nda Amasay kan baabaa ti Azarel, Azarel baabaa ti Azay, Azay baabaa ti Mešilemot, Mešilemot baabaa ti Imer,

¹⁴ nda ngi armey kanyan ti boro alka-daranteyan, i kul cere ra man'ti kala boro zangu nda waranka cindi yaaha (128). Ngi alwakiiloo ti Zabdiyel kan baabaa ti Hagedolim.

¹⁵ Lewi borey ti: Šemaya kan baabaa ti Hašub, Hašub baabaa ti Azirikam, Azirikam baabaa ti Hašabiya, Hašabiya baabaa ti Bunni,

¹⁶ nda Šabtay, nda Yozabad kan Lewi borey jineborey ra, ngi ga Irkoy hugoo tarayhere goyey ga talfandi

¹⁷ nda Mataniya kan baabaa ti Miše, Miše baabaa ti Zabdi, Zabdi baabaa ti Asaf, nga ti donkey jineboraa kan ga dooney nda Irkoy ŋaarayroo juwal, nda Bakkukiya kan ti nga armye ra bonkoyni hinkantoo, nda Abda kan baabaa ti Šamuwa, Šamuwa baabaa ti Galal, Galal baabaa ti Yedutun.

¹⁸ Lewi borey kan kaa ka goro koyra henanan-taa ra, i kul cere ra man'ti kala boro zangu hinka nda woyyaaha cindi taaci (284).

¹⁹ Hugu mee lakkalkey ti: Akub, nda Talmon, nda ngi armye, hugu mee lakkalkey no, i kul cere ra man'ti kala boro zangu nda woyye cindi hinka (172).

²⁰ Izirayel borey cindey, maanaa sargari juwalkey nda Lewi borey koy goro Žuda koyrawey kul ra, boro foo kul nga dogoo ra.

²¹ Irkoy hugoo goykey koy goro fargandoo kan maapoo ti Ofel ra. Siha nda Gišpa ti ngi bonkoyney.

²² Lewi borey kan goo Žerizalem, ngi bonkoyney ti Uzi, Uzi baabaa ti Bani, Bani baabaa ti Hašabiya, Hašabiya baabaa ti Mataniya, Mataniya baabaa ti Mika. A si hun kala Asaf hayroo ra kan ti donkey kan ga huga nda Irkoy hugoo goyey.

²³ Donkey ga hima ka bonɗum kokoyoo yaa-maroo se kanj a g'a noo i se zaari ka kaa zaari.

²⁴ Mešezeabel iz'aroo Petakiya kanj ti Žuda iz'aroo Zera hayroo boro, nga no kokoyoo n'a danj a ma Izirayel almušakkawey kul hanse kanj kaa kokoyoo do.

Alyahuudey kanj goo Žerizalem se taray

²⁵ Žuda boro fooyanj koy goro koyra kanbey nda nongey kanj goo ngi laamaa ra. I koy goro Kiryat-Arba nda nga koyra kanbey ra, nda Dibon nda nga koyra kanbey, nda Yekabsel nda nga koyra kanbey,

²⁶ nda Yešuwa, nda Molada, nda Bet-Pelet,

²⁷ nda Hasar-Šuwal, nda Ber-Šeba nda nga koyra kanbey,

²⁸ nda Siklak, nda Mekona nda nga koyra kanbey,

²⁹ nda En-Rimonj, nda Sora, nda Yarmut,

³⁰ nda Zanova, nda Adulam nda nga koyra kanbey, nda Lakiš nda nongey kanj goo nga laamaa ra, nda Azeka nda nga koyra kanbey. I koy goro k'a dii za Ber-Šeba hala Hinom gooroo do.

³¹ Benžamenj mo borey koy goro Geba, nda Mikmas, nda Aya, nda Betel nda nga koyra kanbey,

³² nda Anatot, nda Nob, nda Ananiya,

³³ nda Hasor, nda Rama, nda Gitayim,

³⁴ nda Hadid, nda Seboyim, nda Nebalat,

³⁵ nda Lod, nda Ono, nda gooroo kanj se i ga nee Kabe Goykey gooroo.

³⁶ Lewi borey kaŋ goo Žuda gandaa ra, boroyaŋ i ra kara Benžameŋ borey ga.

12

Sargari juwalkey nda Lewi borey kaŋ kaa ka hun Babilon

¹ Sargari juwalkey nda Lewi borey kaŋ willi kate Šaltiyel iz'aroo Zorobabel nda Yešuwa bande ne: Seraya, nda Žeremi, nda Ezra,

² nda Amariya, nda Maluk, nda Hatuš,

³ nda Šekaniya, nda Rehum, nda Meremot,

⁴ nda Iddo, nda Ginetoy, nda Abiya,

⁵ nda Miyamin, nda Madiya, nda Bilga,

⁶ nda Šemaya, nda Yoyarib, nda Yedaya,

⁷ nda Sallu, nda Amok, nda Hilkiya, nda Yedaya. Wey ti sargari juwalkey nda ngi arma boŋkoyney jerey Yešuwa waati.

⁸ Lewi borey ti: Yešuwa, nda Binuwi, nda Kad-miyel, nda Šerebiya, nda Žuda, nda Mataniya. Nga nda nga armey no ma saabuyan dooney juwal.

⁹ Bakbukiya, nda Unni, nda ngi armey kaŋ ga kay i tenje k'i zaabi.

¹⁰ Yešuwa ka Yoyakim hay, Yoyakim na Elyašib hay, Elyašib na Yoyada hay,

¹¹ Yoyada na Žonatan hay, Žonatan na Yaduwa hay.

¹² Yoyakim waatoo ra, sargari juwalkey nda hugu boŋey ne: Seraya hugoo, Meraya ti hugu boŋoo, Žeremi hugoo, Hananiya ti hugu boŋoo,

13 Ezra hugoo, Mešulam ti hugu boŋoo, Amariya hugoo, Yohanaŋ ti hugu boŋoo,

14 Meliku hugoo, Yonataŋ ti hugu boŋoo, Šebaniya hugoo, Isufi ti hugu boŋoo,

15 Harim hugoo, Adna ti hugu boŋoo, Merayot hugoo, Helkay ti hugu boŋoo.

16 Iddo hugoo, Zakariya ti hugu boŋoo, Gineton hugoo, Mešulam ti hugu boŋoo,

17 Abiya hugoo, Zikri ti hugu boŋoo, Minyamin hugoo nda Mowadiya hugoo, Piltay ti hugu boŋoo*,

18 Bilga hugoo, Šamuwa ti hugu boŋoo, Šemaya hugoo, Žonataŋ ti hugu boŋoo,

19 Yoyarib hugoo, Matnay ti hugu boŋoo, Yedaya hugoo, Uzi ti hugu boŋoo,

20 Salay hugoo, Kalay ti hugu boŋoo, Amok hugoo, Eber ti hugu boŋoo,

21 Hilkiya hugoo, Hašabiya ti hugu boŋoo, Yedaya hugoo, Netaniyel ti hugu boŋoo.

22 Elyašib, nda Yoyada, nda Yohanaŋ, nda Yaduwa waati no i na Lewi borey hantum sanda hugu boŋ, woo teendi hala Pers kokoyoo Dariyus waati.

23 Lewi borey hugu boŋey hantumandi taarikey citaaboo ra hala Elyašib iz'aroo Yohanaŋ waati.

24 Lewi borey boŋkoyney ti Kadmiyel iz'arey Hašabiya, nda Šerebiya, nda Yešuwa nda ngi

* **12:17 12.17** *Minyamin hugoo nda Mowadiya hugoo, Piltay ti hugu boŋoo, Ebere šenni ra, almaganaa faa ti Minyamin hugoo,[...] ti hugu boŋoo, Mowadiya hugoo, Piltay ti hugu boŋoo.*

armey kan g'i tenje ka saabu nda albarka danyan dooni konday konday ka sawa nda Dawda, Irkoy boraa yaamaroo.

²⁵ Mataniya, nda Bakbukiya, nda Abdiyas, nda Mešulam, nda Talmon, nda Akub ti jinay jisidogey hugey miñey kan goo Irkoy hugoo miñey jere lakkalkey.

²⁶ Wey ti borey kan cindi ka goy Yoyakim waati kan ti Yešuwā iz'aru, Yešuwā ti Yosadak iz'aru, nda goforneroo Nehemi waati, nda sargari juwalkaw nda citaaboo baykaw alfagaa Ezra waati.

Cetaa talfiyanoo Irkoy ga jingaroo

²⁷ Jingaroo kan tee Žerizalem koyraa cetaa talfiyanoo Irkoy ga maaganda, woo se i koy nongu kul kan ra Lewi borey goo k'i cee i ma kaa Žerizalem hala ngi ma jingaroo tee jaali ra nda saabuyan, nda dooniyan, nda guuruyan kan ga kara-kara, nda kurbuyan, nda kuntijiyan.

²⁸ Donkey marga, i hun Žerizalem nda koyrawey kan goo nga laamaa ra, nda Netofa koyra kanbey,

²⁹ nda Bet-Gilgal, nda Geba nda Azmawet laamawey, zama donkey nka huguyan cin ngi bon se Žerizalem koyra kanbey ra.

³⁰ Sargari juwalkey nda Lewi borey na ngi bon henanandi, i na jamaa henanandi, i na koyraa miñey nda cetaa henanandi.

³¹ Woo banda ga, ay na Žuda bonkoyney žigandi cetaa ga, ay na donkaw margari beeri hinka tee. Margari jinaa dira cetaa bon kabe

guma here ka koy koyraa mijoo kaŋ se i ga nee Birjoo mijoo here.

³² Ngi dumawey ga, Hošaya nda Žuda boŋkoyney jere faa ga dira,

³³ nda Azariya, nda Ezra, nda Mešulam,

³⁴ nda Žuda, nda Benžamen, nda Šemaya nda Žeremi,

³⁵ nda sargari juwalkey iz'arey nda ngi laati beerey: Zakariya baabaa ti Yonatan, Yonatan baabaa ti Šemaya, Šemaya baabaa ti Mataniya, Mataniya baabaa ti Mikaya, Mikaya baabaa ti Zakur, Zakur baabaa ti Asaf,

³⁶ nda nga armey Šemaya, nda Azarel, nda Milalay, nda Gilalay, nda Mahay, nda Netaniyel, nda Žuda, nda Hanani. Irkoy boraa Dawda hooray jinawey goo i kone, citaaboo baykaw alfagaa Ezra goo jiney ra.

³⁷ Waatoo kaŋ i too koyraa mijoo ga kaŋ se i ga nee Hari Hundogoo mijoo, i žigi tintimey ga ka koy Dawda koyraa ra. I žigi cetaa ga, i goo Dawda kokoy hugoo se beene, woo banda ga, i koy hala koyraa mijoo ga kaŋ se i ga nee Harey mijoo kaŋ goo Dawda koyraa se waynahunay.

³⁸ Margari hinkantoo koy kabe waawa here. Agay nda boŋkoyney jere foo goo i se banda cetaa boŋ. Ir koy soorohugu kukoo kaŋ se i ga nee Alforoney soorohugu kukoo se beene ka koy hala cete tafaa do.

³⁹ Ir koy bisa nda koyraa mijoo kaŋ se i ga nee Efrayim mijoo se beene here, ka bisa koyraa mijoo ga kaŋ se i ga nee Yešana huru mijoo, ka koy koyraa mijoo do kaŋ se i ga nee Hamiisawey

huru mijoo, ka bisa nda soorohugu kukoo kan se i ga nee Hananeyel soorohugu kukoo nda soorohugu kukoo kan se i ga nee Boro Zangu (100) soorohugu kukoo ka koy hala koyraa mijoo do kan se i ga nee Feejey huru mijoo. Ir koy kay koyraa mijoo ga kan se i ga nee Lakkalkey huru mijoo.

⁴⁰ Donkey margari hinkaa koy kay Irkoy hugoo ra. Agay mo takaa din da nda alkaaley kan goo ay bande,

⁴¹ nda sargari juwalkey Eliyakim, nda Maseya, nda Minyamin, nda Mikaya, nda Elyohenay, nda Zakariya, nda Hananiya, nda laati beeriyan,

⁴² nda Maseya, nda Semaya, nda Eleyazar, nda Uzi, nda Yohanan, nda Malkiya, nda Elam, nda Ezer. Donkey ga don, Yizrakiya ti ngi jineboraa.

⁴³ Hanoo din borey na sargari boobo kaa, i jaali, zama Irkoy ka hanse k'i jaalandi. Woyey nda zankey mo jaali, boro ga maa Žerizalem jaaloo nongu mooro ra.

Sargari juwalkey nda Lewi borey bagaa

⁴⁴ Alwaatoo woo ra i na boroyan dan kan ga hugey lakkal kan ga tee mangasa kan ra hayey goo kan ga nondi sargari juwalkey nda Lewi borey se. I ga hegaa ize jina-jinawey nda azakkaa dii koyrawey faarey ga, baayan no kan ašariyaa n'i kayandi sargari juwalkey nda Lewi borey se, zama Žuda borey ga jaali kan sargari juwalkey nda Lewi borey goo ngi goyey ra.

⁴⁵ I ga ngi Koyoo goyoo nda henanandiyanoo tee. Donkey nda hugu mee lakkalkey mo ga ngi

goyoo tee ka sawa nda Dawda nda nga iz'aroo Sulaymaana yaamaroo.

⁴⁶ Za Dawda nda Asaf waatoo ra donkey jineborey goo no, nda dooniyaŋ kaŋ nda i ga Irkoy saabu.

⁴⁷ Zorobabel waati nda Nehemi waati, Izirayel kul ga bagawey kaa kaŋ donkey nda hugu mee lakkalkey ga hima ka duu ey. I ga baa cere-cerantey mo noo Lewi borey se, de Lewi borey ga baa cere-cerantey noo Haruna iz'arey se.

13

Izirayel borey na ngi boŋ fay nda alkabiilawey cindey

¹ Alwaati follokaa din da ra, kaŋ Musa ašariyaa tiiraa goo ma cawandi jamaa se, i dii a ra kaŋ Amon borey nda Mowab borey, abada i si huru Irkoy jamaa margaroo ra*,

² zama i mana kaa ka Izirayel borey kubay nda ŋaayan nda hari, nda mo zama i na Balam sufuray hala a m'i danga, amma ir Koyoo na dangaroo bere k'a tee albarka.†

³ Waatoo kaŋ borey maa ašariyaa, Izirayel na ngi boŋ fay nda jamaa dumi-dumey kul kaŋ goo i ra.

⁴ Za woo mana tee, sargari juwalkaa Elyašib kaŋ ti Tobiya boro, kaŋ ga huga nda ir Koyoo hugoo galliyawey,

⁵ a na galliya foo hanse Tobiya se kaŋ ra taas sargarey cindi, nda dugey, nda jinawey,

* **13:1 13.1** Alhukumoo 23.4–6. † **13:2 13.2** Kabuyaney 22.1–6; Alhukumoo 23.3–5.

nda azakkaa kaṇ ga hun alkamaa, nda alaneb hari, nda jiyoo ra. Hayey no kaṇ ga hima ka nondi Lewi borey, nda donkey, nda hugu mee lakkalkey se, nda hayey kaṇ ga diyandi sargari juwalkey se.

⁶ Ay sii Žerizalem waatoo kaṇ ra woo ga teendi, zama ya nka koy kokoyoo jeroo ga, Babilon kokoyoo Artaserses laamaa jiiri waranza cindi hinkantoo (32to) ra. Waati banda ga, ay n'a wiri kokoyoo ga

⁷ a ma naṇ ya willi kate Žerizalem, waatoo din no ay dii haya laalaa kaṇ Elyašib n'a tee ka Tobiya noo galliya Irkoy hugoo batumaa ra.

⁸ A hanse k'ay dor. Hugu jinay kul kaṇ ti Tobiya wane, ay n'a warra taray.

⁹ Ay nee kaṇ i ma galliyawey henanandi, ay na Irkoy hugoo jinawey yeeti i ra, nda taasuu sargarey, nda dugey.

¹⁰ Ay maa mo kaṇ Lewi borey bagaa mana nondi i se, de mo Lewi borey nda donkey kaṇ ga huga nda goyoo, affoo kul zuru ka koy nga faaroo ra.

¹¹ Ay citi alkaaley ga ka nee: «Macin se Irkoy hugoo furandi?» Ay na Lewi borey nda donkey marga k'i daṇ ngi goyoo ra.

¹² Woo ga, Žuda borey kul kate alkamaa, nda alaneb haroo, nda jiyoo azakkaa mangasawey ra.

¹³ Ay na mangasawey talfi sargari juwalkaa Šelemiya, nda hantumkaa Sadok, nda Lewi boro kaṇ ti Pedaya ga, ay na Hanan daṇ kaṇ g'i gaa. Hanan ti Zakur iz'aroo, Zakur ti Mataniya

iz'aroo. Boroyan no kan ga naanay goo. Ngi no i n'i dan i ma hayey zamna ngi armey game.

¹⁴ Ay na Irkoy naaray ka nee: «Ay Koyoo, hongu agay woo maaganda se, masi hayaa tuusu kan ay n'a tee nda laadirtaray ay Koyoo hugoo nda nga goyey se.»

¹⁵ Alwaati follokaa din da ra, ay dii Žuda gandaa ra boroyan kan ga alaneb musay ka haroo kaa a ra hunanzamzaaroo hane, i ga jeeni kanandiyar zaa k'i jeeje farkey bon, nda alaneb hari moora, nda alaneb-izeyan, nda jee-jay izeyan, nda jeejeyan dumi kul, i kate ey Žerizalem hunanzamzaaroo hane. Ay n'i teje hanoo kan i ga kaa ka naahayey maamala.

¹⁶ Tir boroyan mo goo no kan kaa ka goro Žerizalem, i ga kate hamiisa nda maamala jinay dumi kul kan i g'i neere hunanzamzaaroo hane Žuda borey se Žerizalem.

¹⁷ Ay citi Žuda gandaa borciney ga, ay nee i se: «Macin ti goy futaa woo kan war n'a tee ka hunanzamzaaroo kaynandi?»

¹⁸ Man'ti takaa woo da no war baabey n'a tee? Ir Koyoo ka kate ir nda koyraa woo ga bonawey wey kul. De war, war ga tonton nga futuroo ga Izirayel ga ka hunanzamzaaroo kaynandi.

¹⁹ Za kubaa zunbu Žerizalem ganbey ga za hunanzamzaaroo mana kaa, ay nee kan i ma ganbey daabu, ay nee koyne kan i mas'i feeri kala hunanzamzaaroo banda ga. Ay n'ay tamyan kayandi koyraa miyey ga hala jinay masi huru no din hunanzamzaaroo hane.

²⁰ Woo ga, maamalakey nda jinay dumi kul neerekey na cijin foo hala cijin hinka tee i ga kani Žerizalem se taray.

²¹ Ay n'i gagay ka nee i se: «Macin se war na cijinoo tee cetaa jeroo ga?» Nda war yee koyne ka woo tee, ay ga gaabi cebe war se. Za waatoo woo i mana yee koyne ka kaa Žerizalem hunanzamzaaroo hane.

²² Ay nee Lewi borey se kaŋ i ma ngi bon henanandi ka kaa ka hugoo miŋey lakkal ka hunanzamzaaroo tee haya kaŋ yeetandi jere ga Irkoy se.

Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ay Koyoo, woo mo se ma hongu agay, ma hinna ay ga ka sawa nda ni borohennataray beeroo.»

²³ Alwaatey din mo ra, ay dii Žuda boroyaŋ kaŋ na Ašdod woyyaŋ, nda Amon woyyaŋ, nda Mowab woyyaŋ hiiji.

²⁴ Ngizey jere faa ga Ašdod boro šenni šelaŋ, i ga wan šenni tana nda šenni tanayaŋ, amma i si wan Alyahuudu šenni.

²⁵ Ay citi i ga, ay n'i danga. Ay na affooyaŋ kar, ay na affooyaŋ hinqirey dogu. Ay nee i ma žee nda Irkoy ka nee: «War si war ize woyey nda war iz'arey noo i se hiijay, war si ngi ize woyey nda ngi iz'arey zaa hiijay.

²⁶ Man'ti woo da cine se Izirayel kokoyoo Sulaymaana kaŋ zunubu ra wala? Ganda boobaa woo kul ra Sulaymaana cine mana tee, nga Koyoo ga bag'a, de Irkoy n'a tee Izirayel kul se kokoy, amma woo kul, woy yawey na nga mo kaŋandi zunubu ra.

²⁷ Nga no ir maa kaŋ war na goy laalaa woo cine tee ka laadir jaŋay tee ir Koyoo ga ka hiija woy yawyaŋ.»

²⁸ Sargari juwalkey jineboraa Elyašib iz'aroo Yoyada, nga iz'aru foo ti Horoŋ boraa Sanbalat nzuraa. Woo maaganda se ay n'a gaaray k'a moorandi agay.

²⁹ Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ay Koyoo, hongu ey, zama i na sargari juwalyanoo nda nga amaanaa[‡] nda Lewi borey amaanaa žiibandi.»

³⁰ Ay n'i henanandi ka yaw kul kaa i game, ay na sargari juwalkey nda Lewi borey dan ŋi goyoo ra, affoo kul nda nga dogoo.

³¹ Tuurey kaŋ ga nondi sargari, ay na ŋi mo ašariyaa gorandi ka ŋi waatey kayandi, ay na taka follokaa tee tuuri-izey se.

Ay na Irkoy ŋaaray ka nee: «Ay Koyoo, hongu agay henna, ma gomni tee ya ne!»

[‡] **13:29 13.29** Kabuyaney 25.12–13; Malaki 2.4–11.

Songhai de Gao

Songhay, Koyraboro Senni: Songhai de Gao (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc. and BFP Velberter Mission

Language: Songhai de Gao

Contributor: BFP Velberter Mission

All rights reserved.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files
dated 2 Jul 2025

593ebd0d-f3c5-5f89-8599-37209ac56328